

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4486/2023
22.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Душан Станковић, адвокат из ..., против тужене Опште болнице Горњи Милановац, коју заступа Душан Вујошевић, адвокат из ..., ради утврђења постојања радног односа, одлучујући о ревизијама тужиле изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1143/20 од 03.12.2020. године и допунске пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1143/20 од 12.01.2023. године, у седници одржаној 22.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужиле изјављене против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1143/20 од 03.12.2020. године и допунске пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1143/20 од 12.01.2023.године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1143/20 од 03.12.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Горњем Милановцу П1 211/18 од 12.12.2019. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је дана ...2018. године засновала радни однос на неодређено време код тужене на радном месту ... на Одељењу у служби за ... туженог, и да се обавезе тужена да тужилу врати на рад на радно место ... у Одељењу службе за ... код тужене. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка.

Допунском пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1143/20 од 12.01.2023. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да се поништи као незаконито решење тужене о престанку радног односа на одређено време број 1-11-118 број 5230/18-I/1 од ...2018. године.

Против правноснажне пресуде и допунске пресуде донетих у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијане пресуде применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23) - ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужиле није основана.

У поступку доношења побијаних пресуда није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је дошло до пропуста у примени или погрешне примене одредаба процесног закона због којих се ревизија може изјавити применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је са туженом закључила уговор о раду на одређено време почев од ...2018. године до 08.09.2018. године, ради обављања послова радног места ..., а ради замене одсутне запослене ББ, која се налазила на неплаћеном одсуству до ...2018. године. По истеку уговора дана ...2018. године, тужилца је наставила да ради код тужене на истим пословима, све до ...2018. године, када јој је директор тужене понудио да закључи нови уговор о раду на одређено време почев од ...2018. године до повратка привремено одсутне запослене ..., односно до ...2018. године, што је тужилца одбила јер је сматрала да је испунила услове за пријем у радни однос на неодређено време. Тужена је дана ...2018. године донела решење о престанку радног односа бр. 5230/18-I/1 од ...2018. године у коме је наведено да тужилци престаје радни однос код тужене због протеча рока на који је заснован, закључно са ...2018. године.

Код напред утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев јер је оценио да је престанак радног односа тужиле незаконит, те да су испуњени услови за прерастање радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време. Ово из разлога што је тужилца по истеку уговора о раду на одређено време ...2018. године наставила да ради на пословима ..., на којим пословима је радила пет радних дана по истеку уговора, а да јој тужена без оправданог разлога није понудила нови уговор о раду, нити је тужилци отказала уговор о раду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиле, налазећи да нису испуњени услови за прерастање радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време. Наведено са образложењем да је тужилца била у радном односу на одређено време ради замене одсутне запослене, а који радни однос траје до повратка привремено одсутне запослене, те да је тужилци законито престао радни однос истеком рока на који је заснован, будући да је одбила да са туженом закључи уговор о раду на одређено време од ...2018. године до повратка привремено одсутне ... Чињеница да је тужилца са туженом закључила уговор о раду на одређено време у трајању од три месеца, те да је након тога наставила да ради пет радних дана без закључења новог уговора, није од утицаја на прерастање радног односа.

Према оцени Врховног суда другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 75/14 од 21.07.2014. године), прописано је да се уговор о раду може закључити на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним

разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1.), односно да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2.), да се прекид краћи од 30 дана не сматра прекидом из става 2. (став 3.) прописано је да се уговор о раду може закључити за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба, да изузетно од става 2. уговор о раду на одређено време може да се закључи ако је то потребно због замене привремено одсутног запосленог, до његовог повратка (став 4. тачка 1) и да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама тог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање 5 радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6.).

Одредбом члана 175. тачка 1. истог Закона прописано је да радни однос престаје истеком рока на који је заснован.

У конкретном случају, тужила је код тужене радила на основу уговора о раду на одређено време, и то почев од ...2018. године до ...2018. године ради замене запослене ББ која се налазила на неплаћеном одсуству до ...2018. године, а по истеку уговора о раду наставила је да ради код тужене до ...2018. године, када је одбила да закључи уговор нови уговор о раду до повратка привремено одсутне запослене - ...2018. године. Тужена је решењем од ...2018. године констатовала да тужили, у складу са чланом 175. тачка 1. Закона о раду, престаје радни однос код тужене дана ...2018. године због истека рока на који је заснован.

У ситуацији када је радни однос на одређено време заснован ради замене привремено одсутног запосленог, исти траје до његовог повратка, а у конкретном случају тужила је мењала запослену ... ББ која се налазила на неплаћеном одсуству до ...2018. године. Наиме, иако је уговором о раду тајање радног односа тужиле по датуму временски одређено од ...2018. године до ...2018. године, тужили је, у смислу одребе члана 37. став 4. тачка 1. Закона о раду, трајање радног односа ограничено повратком одсутне запослене ..., из ког разлога је тужени тужили и понудио да закључи нови уговор о раду на одређено време почев од ...2018. године до повратка одсутне запослене, односно до ...2018. године, а што је тужила одбила. Код наведеног, имајући у виду да је радни однос тужиле ограничен повратком одсутне запослене (...2018. године), чињеница да је тужила након ...2018. године наставила да ради код тужене до ...2018. године без закључења новог уговора, не може довести до преображаја у радни однос на неодређено време, у смислу одредбе члана 37 став 6. Закона о раду.

Осим тога, тужена спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на тужену примењују одредбе и Закона о буџетском сиситему („Службени гласник РС“, број 54/09... 62/13 и 63/13 - исправка). Наведеним законом, као и Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на

предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства, а поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС „ бр. 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014... 149/2020), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2016. године („Службени гласник РС“ број 103/2015), затим до 31. децембра 2017. године („Службени гласник РС“ број 99/16), до 31. децембра 2018. године („Службени гласник РС“ број 113/17), до 31. децембра 2019. године („Службени гласник РС“ број 95/18 и 31/19), односно до 31. децембра 2020. године („Службени гласник РС“ број 72/2019 и 149/2020). Чланом 105. наведеног Закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

По налажењу Врховног суда, одредбе Закона о буџетском систему, којима се прописује забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, сагласно члану 105. Закона о буџетском систему. Како су у спорном периоду, на снази биле наведене одредбе Закона о буџетском систему, тужена је са тужилом која спада у категорију нових лица могла само изузетно, уз сагласност тела Владе, да заснује радни однос на неодређено време.

Из изложених разлога, нису испуњени услови за преображај радног односа заснованог на одређено време у радни однос на неодређено време, како је то правилно закључио другостепени суд.

Код наведеног, неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Уговор о раду који је заснован на одређено време престао је по самом закону на основу одредбе члана 175. Закона о раду, истеком рока на који је заснован, будући да је одбила да са туженом закључи уговор о раду на одређено време од 08.09.2018. године до повратка привремено одсутне ..., због чега је неоснован тужбени захтев за поништај решења тужене којим је тужили престао радни однос.

Имајући у виду да је тужили законито престао радни однос, неоснован је њен захтев за враћање на рад и накнаду штете у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Из изнетих разлога нису основни наводи ревизије о погрешној примени материјалног права и Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић